

ČESKÁ KOMORA FARMACEUTICKÝCH ASISTENTŮ

Zpravodaj

Krásné prožití svátků vánočních!

Milé kolegyně, milí kolegové,

Rok 2025 je již téměř u konce, za několik dní se stane tím loňským. V lékárnách na sklonku roku, v čase blížících se Vánoc, málokdo z nás najde čas na zastavení se a rozjímání (které by této době tolik slušelo). Přesto si dovoluji pozvat Vás při čtení posledního Zpravodaje ČKFA roku 2025 k ohlédnutí a to i do vzdálenějších let. Především proto, že je to moje ohlédnutí v tomto smyslu poslední.

Rok 2025 ukončil první volební období ČKFA, z.s. – profesní organizace, která jediná v České republice aktivně hájí zájmy farmaceutických asistentů.

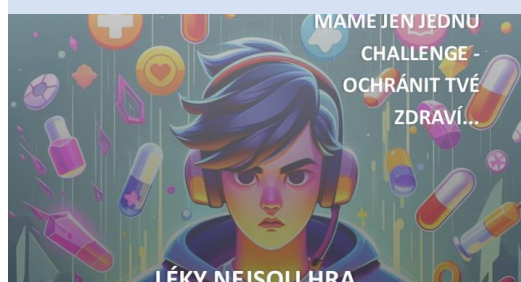
Stovky členek a členů, kteří dobrovolně svým členstvím podporují samotnou existenci této organizace a její projekty, dokládají, že je to aktivita smysluplná a důležitá. V kontextu událostí politicko-společenských se zdá být pro další dobrý rozvoj profese farmaceutický asistent dokonce klíčová.

Potřeba projevit veřejně názor jedné z menšin nelékařských profesí byla před více než dvaceti lety vyřešena působením v České asociaci sester - sekcí farmaceutických asistentů.

Někteří z vás tuto dobu prožívali s námi – Martina Šopíková a já jsme společně s dalšími kolegyněmi a kolegy několik let houževnatě a neúnavně (no, někdy to bylo unavující

OBSAH:

MEZINÁRODNÍ DEN FA

SETKÁNÍ FA V ÚVN

POČET ABSOLVENTŮ

EPOUKAZ OD ROKU 2026:

ZA POLÁRNÍM KRUHEM ANEB MĚSÍC V NORSKÉ LÉKÁRNĚ

ŠALVĚJ LÉKAŘSKÁ

4

6

8

10

12

14

dost, ale ta čeština je prostě laskavá a kouzelná) odborné i laické veřejnosti a střídajícím se politickým představitelům ukazovali povolání farmaceutický asistent v celé jeho šíři kompetencí a činností.

S dramatickým rozvojem zdravotnictví po přelomu tisíciletí, který přinesl a dále přináší změny více či méně přijatelné a nebo prospěšné, již nebylo možné prosazovat naše potřeby prostřednictvím Asociace, která (zcela pochopitelně) prosazuje prioritně zájmy počtem nejsilnější nelékařské zdravotnické profese – zdravotních sester (záměrně užívám označení zdravotní sestra z důvodu obsažení všech dříve i nyní legislativně platných sesterských oborů).

Prezentovat naši profesi mezi mnoha dalšími bylo velmi vyčerpávající. Proto vedení Sekce farmaceutických asistentů ČAS v roce 2019 rozhodlo o ukončení své činnosti v ČAS a už v listopadu téhož roku založilo samostatnou organizaci – Českou komoru farmaceutických asistentů, z.s. Všichni z vedení SFA ČAS se nestali členy předsednictva ČKFA, ale jejímu vzniku pomohli a celé roky její projekty aktivně podporovali. Za to jim na tomto místě všem!!! děkuji.

Založení samostatné a plně fungující organizace byla pro členy prvního předsednictva velká neznámá a vstoupit do těchto vod

vyžadovalo odvalu a možná i kus bláznovství.

Já měla pocit, že se dobrovolně vydávám do Bermudského trojúhelníku, který nás dříve nebo později utopí a všechny naše dobré úmysly nadobro zmizí. Překonat pocit, že opouštíme klidný „přístav“ ČAS, kde prostě tak nějak žijeme, a že můžeme svým rozhodnutím zklamat tolik lidí, bylo pro mě opravdu to nejtěžší.

Posledních 6 let ukázalo, že to byla sice občas dost šílená jízda, ale vydat se na ni bylo rozhodnutí dobré! Co konkrétního jsme při ní zažili, můžete zrekapitulovat ve Zpravodaji ČKFA každý půlrok a opravdu toho není zrovna málo. (Popisovat do úvodníku Zpravodaje jak jsme se přes složitou dobu nucené hibernace v době covidu dostali až do české televize prostě není možné).

Ale pokud máte ty správné navigátory a spolucestující, řídí se vám dobře! I když po celou dobu jedete na plný plyn a odpočívadla mijíte, protože tam prostě nikdy nestihnete odbočit. Tento rok jsme ale přeci jen na parkovišti zastavily. Pravidla bezpečného silničního provozu to po tak dlouhé jízdě doporučují!

V dubnu letošního roku jste na sněmu ČKFA zvolili novou, možná spíš staronovu posádku. Odvážně přistoupila Renata s Lenkou C., Iva a Lenka N. statečně zůstaly sedět na svých

místech, ze kterých budou dál rozvíjet své projekty a volant touto dobou již pevně svírá zkušená nebojácná řidička Martina.

Já jsem vystoupila (to auto je obyčejný osobák pro pět lidí), popřála šťastnou cestu, zamávala a z odpočívadla držím všem palce, ať se jim v jejich konání daří (ale to víte, že pořádně prásknout dveřmi a otočit se zády mi tak úplně nejde).

Nejsem odborník na tradice, ale podle té čínské nás čeká rok ohnivého koně, který prý přichází jednou za 60 let.

Kůň přinese energii, vášeň, pohyb a odvalu pro nové začátky a je symbolem svobody a nezávislosti. Bude to období změn a výzev, které budou vyžadovat rozhodnost a schopnost opustit to, co už není užitečné, rok změn, které se dotknou všech oblastí života, včetně vztahů a práce. Bude se dařit těm, kdo jsou ochotni pustit se do nových projektů a výzev. Důležitá bude otevřenost, trpělivost a vzájemná komunikace. Staré a nefunkční může zaniknout, aby uvolnilo prostor pro nové začátky a růst.

Kůň se neohlíží zpět, a proto bude důležité, zda se necháte strhnout proudem, nebo sami určíte směr svého života. Bude to rok rozhodnutí.

Psala jsem o jízdě autem i energii koně. Obojí znamená pohyb vpřed. Přeji nám všem, ať držíme volanty nebo opratě svých životů

pevně v rukách, ať při svých cestách neztrácíme na horizontu pevný bod. A když nás osud někdy „vyhodí ze sedla“, ať to bolí co nejméně a vždy máme odvalu nasednout zpátky a jet dál.

Milé kolegyně a milí kolegové, milí soupeřníci mých posledních 17 let! Přeji Vám opravdu klidný

čas vánoční a do roku 2026 pevné zdraví a radost!

Alena Šindelářová

 Česká komora farmaceutických asistentů

ZVEME VÁS NA

KONFERENCI

FARMACEUTICKÝCH ASISTENTŮ

25. dubna 2026 | kongresový sál IKEM, Praha

JIŽ NYNÍ JE ZAHÁJENA REGISTRACE NA KONFERENCI

www.ckfa.cz/konference-2026

ÚČASTNICKÝ POPLATEK

CENA VSTUPU NA KONFERENCI JE 1 250,- Kč, PRO ČLENY ČKFA A STUDENTY OBORU FARMACEUTICKÝ ASISTENT JE VSTUP ZDARMA.

MEZINÁRODNÍ DEN FA: „LÉKY NEJSOU HRA“

Pod záštitou České komory farmaceutických asistentů (ČKFA) si v České republice opět připomínáme Mezinárodní den farmaceutických asistentů, který letos připadá na 21. října. Jako téma kampaně roku 2025 si zástupci komory vybrali problematiku více než aktuální – rizika spojená s užíváním volně prodejných léčiv dětmi a mladistvými. Zástupci komory věří, že celorepublikovou kampaní s názvem *“...v lékárně máme jen jednu challenge... ochránit tvé zdraví...”* na tyto negativní trendy více upozorní nejen dospělou laickou a odbornou veřejnost, ale osloví v ní přímo děti a dospívající. Ty především chtějí zástupci komory varovat před nadměrným užíváním léků a riziky z toho vyplývajících.

Hesly „Léky nejsou hra... Tahle challenge nemá vyšší level...“ a „Víš, co je silnější než pilulka? Zdravý rozum.“ ČKFA vybízí společnost dospělých k tomu, aby měli oči dokořán a více si všímali aktivit dětí na sociálních sítích v souvislosti s užíváním léčivých přípravků, jako součástí nejrůznějších virálních výzev svých vrstevníků.

„V lékárně jsme připravení na problematiku užívání analgetik a antiflogistik, kdy přichází mladiství řešit (často bez přítomnosti rodičů a bez jejich vědomí) např. překonání bolesti při neodkladném sportovním výkonu, migréně, u dívek se často jedná o menstruační bolest. Dnes

ovšem současně čelíme problému o dost většímu a závažnějšímu. Na internetu mezi dětmi a mladistvými kolují otevřené výzvy k požití vysokých dávek nejrůznějších léčiv s cílem dostat se do nemocnice a následně sdílet své zkušenosti na sociálních sítích a podobně,“ vysvětluje motivaci kampaně Alena Šindelářová, předsedkyně ČKFA.

Právě nebezpečnost tohoto obsahu, jeho snadné sdílení, dostupnost na sociálních sítích a nedostatek sdílení informací s rodiči a nejbližšími dospělými může být jednou z příčin závažných poškození zdraví dětí a mladistvých léčivy.

„Z tohoto důvodu chceme připomenout, jaký reálný dopad tyto výzvy mají a že se pohybují již za hranicí hazardu s životem. Mnoho sdělení a informací na internetu má svou druhou stránku, která může vážně ohrozit životy jich samotných nebo druhých.

Bohužel sami dospělí si často neuvědomí, že i běžně dostupná volně prodejná léčiva je třeba vnímat se stejným respektem jako se děje u léčiv vydávaných pouze na lékařský předpis.

Pomáhají, ale mají i nežádoucí účinky a klíčové je u nich dodržení všech odborných doporučení,“ doplňuje Šindelářová.

„V lékárně si samozřejmě podezřelé nákupy volně prodejných léčiv prověřujeme jak jen to s ohledem na naše kompetence lze. Ptáme se mj. na věk dítěte

a mladistvého, důvody nákupu, souběh dalších užívaných léčiv nebo doplňků stravy, v podezřelých případech lék neprodáme. Bohužel řada tzv. vyhrazených léčiv je volně dostupná v drogeriích nebo na čerpacích stanicích a tam lze o průběhu komunikace mezi prodávacem a kupujícím spekulovat.

Současně však nelze přehlédnout, že na internetu mohou kolovat návody, jak získat léčiva bez kontaktu s lékárnou, často jsou snadno dostupná i doma. V takových případech jsou naše možnosti omezené, my farmaceutičtí asistenti zasáhnout nemůžeme. Zásadní je proto půso-

bení rodičů a dalších dospělých v okolí dítěte, kteří by měli především rizikovému chování předcházet a zasáhnout včas. I na to se zaměřuje naše kampaň,“ uvádí Martina Šopíková, místopředsedkyně ČKFA.

Že se nejedná o ojedinělé případy letos dokládá mnoho mediálně prezentovaných případů. Je správné, že prostor internetu reaguje a šíření těchto životu nebezpečných výzev zamezuje.

Nicméně tato smutná situace ukazuje na bílá místa ve výchově ke zdravotní gramotnosti, kde prostorem edukace může být právě lékárna a její odborníci.

SETKÁNÍ FARMACEUTICKÝCH ASISTENTŮ 9. ŘÍJNA 2025

Ve čtvrtek 9. října 2025 se v prostorách Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské fakultní nemocnici v Praze uskutečnilo veřejné setkání farmaceutických asistentů.

Akce proběhla v příjemné a přátelské atmosféře a nabídla všem účastníkům možnost sdílet zkušenosti, diskutovat aktuální témata a načerpat nové informace z praxe.

Úvodní část setkání patřila našemu hlavnímu partnerovi firmě Fagron, který představil novinky v oblasti individuálně připravovaných léčivých přípravků (IPLP).

V další části programu se účastníci zaměřili na problematiku zdravotnických prostředků, jejich používání a legislativní změny, které se této oblasti týkají.

Přednášku si pro účastníky připravila členka předsednictva Ing. Lenka Cákoci. Diskuse byla velmi intenzivní a ukázala, že se jedná o téma, které v současné praxi vyvolává řadu otázek nejenom s ohledem na vstup legislativních požadavků od 1. 1. 2026.

Některé z nich zůstaly zatím bez definitivní odpovědi, nicméně Komora se jimi dále zabývá a hledá řešení.

Děkujeme všem účastníkům za jejich aktivní zapojení a otevřenou výměnu názorů. Věříme, že tato setkání přispívají k dalšímu profesnímu rozvoji farmaceutických asistentů a posilují naši vzájemnou spolupráci.

Martina Šopíková
předsedkyně ČKFA

PARTNER ČKFA

NOVÝ SIRUP NA VŠECHNY DRUHY KAŠLE

Na podzim a v zimě se lékárny plní pacienty s respiračními onemocněními, které často provází kašel. Otázka na typ kašle je často přivádí do rozpaků – někteří se potýkají spíše s kašlem suchým, u jiných převládá kašel vlhký, někdo si s odpovědí neví rady vůbec. Vybrat správný typ přípravku nebývá jednoduché.

Situaci za tárou proto může usnadnit nový sirup STOTUX® od společnosti Boiron, který je určen k léčbě všech druhů kašle: k úlevě od vlhkého, suchého i různě se vyvíjejícího kašle.

Díky svému homeopatickému složení **je vhodný zejména pro školkové a mladší školní děti, užívat ho ale mohou i nejmenší děti od dvou měsíců věku, těhotné a kojící ženy i dospělí.**

Dětem od 2 do 3 měsíců se podává 5 ml 3x denně, dětem od 3 měsíců do 11 let 5 ml 3-5x denně a dospělým a dospívajícím od 12 let 15 ml 3-5 x denně. STOTUX® je díky svému unikátnímu složení velmi šetrný a lze ho kombinovat s jinými léky.

Je vybaven praktickou odměrkou a pojistkou proti kapání, díky které se lahvička pohodlně znovu otvírá a zavírá. Sirup je možné používat až 1 rok od prvního otevření. Souhrn údajů o přípravku [zde](#).

STOTUX® je volně prodejný homeopatický léčivý přípravek k vnitřnímu užití, který není hrazený z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

FOTO: BOIRON

POČET ABSOLVENTŮ OBORU DIPLOMOVANÝ FARMACEUTICKÝ ASISTENT

Blíží se závěr roku 2025 a s ním i každoroční informace o počtech studentů oboru DFA, které mohou být pro mnohé z vás zajímavé. Jako předsednictvo dlouhodobě usilujeme o maximální spolupráci s vyššími odbornými školami v oboru Diplomovaný farmaceutický asistent, což není pro naše čtenáře žádnou novinkou. Jednou z akcí, kterou tradičně podporujeme, je například soutěž v IPLP. Na tu se každoročně těší nejen vedení škol, a my jako organizátoři, ale věřím, že především studenti.

Každý rok také oslovujeme jednotlivé VOŠ s prosbou o poskytnutí dat týkajících se počtu úspěšných absolventů daného školního roku. I tentokrát vám přinášíme kompletní mapu, která přehledně shrnuje počty absolventů podle škol a regionů.

Oproti loňsku čísla opět vzrostla, což nás všechny velmi těší. Je to jasný důkaz, že společné úsilí se promítá do rostoucího zájmu o tento atraktivní obor.

Věříme, že chuť studovat a rozvíjet profesi farmaceutických asis-

tentů bude i nadále stoupat, a že se naše řady brzy rozšíří o nové kolegyně a kolegy.

Thi Hien Trang Nguyenová
členka předsednictva ČKFA

152 absolventů oboru Diplomovaný farmaceutický asistent v roce 2025

OHLÉDNUTÍ ZA KONGRESEM NEMOCNIČNÍ FARMACIE

Ve dnech 7. – 9. listopadu 2025 jsem se setkali z řadou z vás v kongresovém centru Aldis v Hradci Králové, kde se uskutečnil [29. ročník Kongresu nemocniční farmacie](#).

Na **stánku Fagron** bylo živo, mohli jste si zde prohlédnout moderní [laboratorní technologie FagronLab™](#) určené pro precizní a efektivní přípravu IPLP. Nechyběly ani praktické ukázky práce s přístroji, které zaujaly svou přesností, ergonomií a důrazem na bezpečnost při zacho-

vání maximální efektivity pracovních procesů.

Na přednáškovém [bloku přípravy IPLP](#) zaznělo opět spoustu podnětných příspěvků, mimo jiné i studie přípravy s [přístrojem In-voMatic](#) provedená na půdě hraddecké Farmaceutické fakulty UK.

Děkujeme všem, kteří se zastavili u našeho stánku, diskutovali, testovali a přinesli vlastní pohled na potřeby moderní lékárny.

Zveme vás k nahlédnutí do naší [fotogalerie](#).

Společně tvoříme budoucnost personalizované medicíny.

DÁRKOVÉ BALENÍ VLASOVÉ PÉČE CAPILLAN NYNÍ NA E-SHOPU FAGRON

Přemýšlíte o vhodném dárku pod stromeček?

Svým pacientům i těm nejblíže můžete udělat radost [Dárkovou sadou Capillan](#). Obsahuje kom-

pletní péči o vlasy od kořínků ke konečkům.

Vlasový aktivátor aktivuje činnost vlasových kořínků, díky komplexu účinných látek založený na bázi vitamínů A a E.

Vlasový šampon obsahuje přírodní extrakty z vilínu a makadamiový olej, který má schopnost okamžitě a dlouhodobě hydratovat, hojit, vyživovat a regenerovat.

Vlasový balzám obsahuje uni-

kátní komplex přírodních extraktů, které společně pečují o vlasy a vlasovou pokožku a vytváří na vlasech ochranný film, který je chrání před vnějšími vlivy, usnadňuje rozčesávání a zabraňuje třepení konečků.

Vše o přípravcích [Capillan Original](#) zjistíte na webu Fagron.

EPOUKAZ OD ROKU 2026: VELKÝ TŘESK V PRESKRIPCI ZDRAVOTNICKÝCH PROSTŘEDKŮ

Konec papírových poukazů

Od 1. ledna 2026 vstupuje v platnost povinnost vystavovat a vydávat veškeré poukazy na zdravotnické prostředky výhradně v elektronické podobě. Elektronický poukaz, tzv. ePoukaz, se tak stane jediným standardem v procesu preskripce zdravotnických prostředků.

Tato změna navazuje na zákon č. 236/2025 Sb. o elektronizaci zdravotnictví a představuje významný krok v digitalizaci celého systému.

ePoukaz je elektronický dokument, který nahrazuje dosavadní listinné poukazy. Každý ePoukaz

je uložen v Centrálním úložišti elektronických poukazů a je propojen s informačním systémem eRecept. Identifikátor poukazu je devítimístný kód, který je pacientovi předán buď elektronicky (například e-mailem či SMS), nebo formou stručné průvodky. Papírový poukaz jako takový již nebude po 1. lednu 2026 standardně využíván, pouze v zákonem definovaných výjimečných situacích.

Proces předepisování zdravotnických prostředků zůstává z hlediska kompetencí stejný. ePoukaz může vystavit lékař, zubní lékař nebo jiný zdravotnický pracovník se specializovanou či zvláštní

odbornou způsobilostí. Na straně výdeje mohou ePoukazy vydávat farmaceuti, farmaceutičtí asistenti, ortotici-protetici, optometristé a další odborníci dle typu prostředku. Farmaceutičtí asistenti tak zůstávají plnohodnotnou součástí procesu výdeje a jejich role získává v digitalizovaném prostředí ještě větší význam.

ePoukaz už tu byl, ale teď se stává standardem

Elektronický poukaz není žádnou úplně čerstvou novinkou. SÚKL jej spustil už v roce 2022, tehdy ale jako možnost, nikoliv povinnost. V praxi se rychle ukázalo, že systém je pohodlnější,

E P O U K A Z

přehlednější a spolehlivější než papírové formuláře.

Jednodušší výdej i kontrola

Elektronická forma přináší jasnou výhodu: mnohem menší prostor pro chyby. Nebude potřeba řešit nečitelné údaje, chybějící razítka nebo nedostatečně popsané pomůcky. Systém navíc obsahuje vestavěné kontroly, které správně navedou předepisujícího k doplnění všech potřebných údajů. Pro výdej se tak zjednoduší nejen kontrola údajů, ale i komunikace s pojišťovnami.

Do elektronické podoby se přesouvá i proces schvalování poukazů revizním lékařem. Pokud bude zdravotní pojišťovna potřebovat poukaz posoudit, celý proces proběhne přímo v rámci ePoukazu, v jednom kroku, bez skenování, odesílání a opětovného přepisování údajů. Všechny strany tak budou mít okamžitý přehled o stavu schválení, což zrychlí léčbu i dodání potřebných pomůcek.

Výzvy pro praxi

Digitalizace však přináší i své nároky. Lékárny a výdejny musí aktualizovat software a připravit personál. A velkou změnou projde i práce lékařů – budou muset poukazy vyplňovat kompletně, přesně a se všemi náležitostmi, protože systém už papírové „doplnění později“ neumožní. Pro některé ordinace to bude velký skok, podobně jako byl před lety u eReceptu.

Zároveň je potřeba připravit se na pacienty, kteří mohou mít z přechodu obavy. Zvláště senioři budou často potřebovat ujištění, že nepřicházejí o žádný dokument – jen se přesouvá do elektronické podoby. Právě zde bude role farmaceutických asistentů klíčová.

Testování už letos na podzim

SÚKL na podzim 2025 otevírá paralelní provoz staršího a nového rozhraní, takže je dostatek času vše otestovat a doladit. Vyplatí se sledovat aktualizace od dodavatelů lékárenských softwarů a včas upozorňovat na případné nesrovnalosti, aby ostrý start v lednu 2026 proběhl co nejlaději.

Digitalizace jako nová norma

Přestože začátek může být náročný, výhody ePoukazu jsou zřejmé. Zrychlí práci, zlepší přehlednost a sníží administrativní zátěž. S velkou pravděpodobností se během pár měsíců stane stejně samozřejmou součástí provozu jako dnes eRecept. A papírové poukazy? Ty se postupně stanou jen vzpomínkou.

Role farmaceutických asistentů poroste

Farmaceutičtí asistenti budou důležitým článkem celého procesu. Budou pacientům vysvětlovat novinky, pomáhat jim s orientací a zajistí hladký průběh výdeje. Pokud se na změnu dobře připraví, stane se ePoukaz užitečným

pomocníkem, nikoli překážkou.

Společné úsilí a naděje na klidný start

Je však důležité dodat, že systém se stále vyvíjí — jak na SÚKLu, tak u vývojářů softwarů, zdravotních pojišťoven i v jednotlivých zdravotnických zařízeních. Řada detailů se doladuje a všichni doufáme, že se vše do 1. ledna 2026 ustálí a vyřeší.

O těchto novinkách jsme aktivně diskutovali na kongresu nemocniční farmacie, stejně jako na setkání farmaceutických asistentů v ÚVN, kde jsme analyzovali nejčastější dotazy a praktické dopady pro nemocniční i ambulantní praxi. V České komoře farmaceutických asistentů se této problematice intenzivně věnuje pracovní skupina pro oblast zdravotnických prostředků, která průběžně monitoruje nové informace, připravuje podklady a bude dál poskytovat podporu všem kolegům v terénu.

Lenka Cákoci
členka předsednictva ČKFA

ZA POLÁRNÍM KRUHEM ANEB MĚSÍC V NORSKÉ LÉKÁRNĚ

Když se nám na začátku druháku naskytla možnost přihlásit se na Erasmus, dlouho jsem váhala, jestli mám přihlášku poslat, nebo ne. Přeci jen měsíc v cizině je poměrně dlouhá doba, navíc se tam člověk musí spolehnout jen sám na sebe a na svoji znalost angličtiny. Teď zpětně jsem ráda, že jsem svůj strach překonala a přihlášku na poslední chvíli poslala. Tím to však zdaleka nekončilo, bylo zapotřebí ještě vyplnit test a poslat motivační dopis (samozřejmě v angličtině), na jejichž základě jsme se dozvěděli, jestli se s námi na výjezd počítá, či nikoli. A světe div se, vše dopadlo na výbornou a mně těsně před Vánoci přišla zpráva, že se v červnu vydám do nemocniční lékárny v Bodø – město na severu Norska.

S blížícím se termínem odletu stoupala i nervozita, co mě ale spoň trochu uklidňovalo, byl fakt, že tam na mě bude čekat Renata – vystudovaná farmaceutka z Česka. Ostatně to byla právě ona, která pomohla celou stáž uskutečnit. Odlétala jsem koncem června z Vídně s mezipřistáním v Oslu.

V Bodø na letišti mě už čekala Renata, odvezla mě na ubytování, ukázala mi v rychlosti okolí, a hlavně to nejdůležitější – Sykehusapotek (neboli nemocniční lékárnu).

V pondělí jsem dorazila do lékárny a k mému překvapení jsem

jako první uslyšela opět češtinu. Čekal tam na mě Martin, který byl kdysi v této lékárně také na stáži v rámci Erasmu a natolik se mu tam zalíbilo, že se rozhodl ihned po dokončení studia vrátit už na trvalo. Ukázal mi celou lékárnu, seznámil mě s dalšími kolegy a také mi ukázal, co bude mou náplní práce.

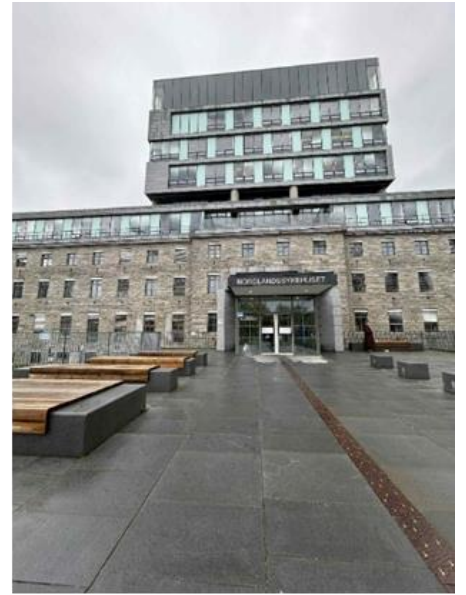
Hodně mě překvapilo, že v Norsku již nemají individuální přípravu léčiv. Centrální laboratoř je tam pouze jedna (v Oslu), ale objednání léčivých přípravků z ní je nákladné a trvá poměrně dlouho. Jedinou výjimkou je příprava cytostatik a parenterální výživy, kterou si nemocniční lékárny většinou připravují samy. Jinak tomu nebylo ani tady a já měla možnost se ke konci stáže na toto oddělení lékárny rovněž podívat. Celkově dovoz léčiv i z centrálních skladů (v Oslu a Tromsø) trvá dlouho. Nemluvě o zimních měsících, kdy se může stát, že dodávka nedorazí vůbec, nebo některá léčiva přijdou zmrzlá, takže se již nedají použít. Dalším překvapením bylo zjištění, že výdej na recept může provádět i apotekteniker (farmaceutický asistent). Jediné, co musí udělat, je nechat si od farmaceuta zkontrolovat etiketu, aby na ní měl veškeré náležitosti, jako např. správné dávkování. V Norsku se všeobecně hodně soustředí na to, aby pacienti (či chcete-li klienti) byli dobře edukováni o lécivech, která uží-

vají a musím říct, že se to daří. Určitě tomu přispívá i fakt, že zde funguje vyvolávací systém výdeje na recept, takže farmaceut, či farmaceutický asistent, mají na vše dostatek času – vysvětlit, poradit, ukázat – a nemusí se stresovat nervózně přešlapujícími lidmi ve frontě. Zároveň zde je i více soukromí, lidé se nikde netlačí, vědí, že mají přidělené číslo v pořadí, takže je nikdo nepředběhne a nemusí se mačkat co možná nejbližší táře, protože co kdyby náhodou si před ně někdo stoupl.

Během celého pobytu v Bodø jsem měla možnost vyrazit i na pár výletů. Vypravila jsem se na „kopec“ Finnkonakken, který si místní dávají jako pohodovou nedělní procházku (s čímž si dovolím nesouhlasit :-D). Navštívila jsem také souostroví Lofoty, kde jsem zdolala 1978 schodů na Reinebringen, ze kterého byl nádherný výhled na městečko Reine.

Celý pobyt jsem si moc užila a jsem vděčná za tuto příležitost, která mi přinesla mnoho zkušeností a nezapomenutelných zážitků.

Dominika Hánová, DFA 3 (SZŠ a VOŠZ Merhautova, Brno)

ŠALVĚJ LÉKAŘSKÁ

Název: Šalvěj lékařská

Latinský název: *Salvia officinalis* L.

Čeleď: Hluchavkovité (Lamiaceae)

Synonymum: *Salvia tomentosa* Mill.

Česká jména: Babské ucho, Kodice, Koníčky, Šalvina, Babí roucho, Smrtky

Zahraniční názvy: Sage (angličtina), Echter Salbei (němčina), Šalvia lekárska (slovenština), Sauge (francouzština)

Droga: list (*Folium salviae*), dříve se sbírala celá nať (*Herba salviae*). List sbíráme před květem v období května až června v poledních hodinách a za sucha. Vlhké listy mají tendenci rychle hnědnout. Sušení se provádí ve stínu. Uměle nesmí teplota přesáhnout 35°C. Usušená droga má být zelenavá až stříbrošedá a intenzivně kořenitě voní.

Původ: Šalvěj dle dochovaných informací pochází z oblasti Středomoří a Malé Asie. V antickém Římě se šalvěj používala jako diuretikum a anestetikum. Ve středověku se pěstuje převážně v klášterních zahradách různých mnišských řádů. V tomto období dostala šalvěj velikou váženost mezi tehdejšími obyvateli díky svému širokému spektru užití. Název *Salvia* vychází z rodového latinského slovesa *salvare* spasit, vyléčit.

Výskyt: Šalvěj se u nás převážně pěstuje. Vyžaduje slunné a teplé počasí. Půda propustná a výživná. Slunné a chráněné stanoviště.

Botanika: Vytrvalá rostlina (polokeř) dorůstající výšky až 60cm. Ve spodní části dřevnatí. Lodyha je čtyřhranná. Listy lodyžní vstřícné podlouhle kopinaté, šedoplstnaté s jemně vroubkovaným okrajem. Lícni strana je hladká, rub je vrásčitý. Květenství jsou krátké lichoklasy složené z květních lichopřeslenů. Květy jsou oboupohlavné. Koruna je fialové barvy dvoupyskatá s dvoulaločným horním pyskem. Kvete od června do července. Plod je vajíčkovitá hladká tvrdka.

Obsahové látky: 1-2,5% silice (thujon, borneol, cymol, kafr, pinen, cineol, linalool, humulen). Katechinové třísloviny, fenolové kyseliny (rozmarýnová, kávová, chlorogenová, ferulová), triterpeny, hořčinu carnosol, lakton salvin, pryskyřičné látky, saponiny, vitamíny, látky podobné hormonu estrogenu.

Vnitřní užití: Droga má silné antibiotické působení proti širokému spektru mikroorganismů, které využijeme při zánětech močových cest, bolestech v krku a při tonzilitidách. Působí při gynekologických potížích, Zmírňuje pocení, čehož využíváme při návalech pocení v období klimakteria. Používá se při gastritidách a kolikách, nechutenství a při snížené

tvorbě žaludečních šťáv. Při zánětech sliznic. Má uklidňující účinek na nervovou soustavu

Vnější použití: formou obkladu na špatně se hojící rány. Kloktadlo při zánětech dutiny ústní, aftózní stomatitidě a vředech díky svému antiseptickému a antiflogistickému působení.

Kontraindikace: kvůli obsahu thujonu je droga mírně toxická. Thujon se odpařuje varem, proto je dobré drogu 2 minuty povařit. Pozor šalvěj je kontraindikovaná během celého těhotenství a při kojení, zastavuje kojení!

Monika Mikešková
farmaceutická asistentka

ČEKANKA OBECNÁ

Latinský název: *Cichorium intybus* L.

Čeleď: Asteraceae
(hvězdnicovité)

Synonyma: *Cichorium intybus* var. *foliosum*, *Cichorium intybus* var. *sativum*

Česká jména: cikorka, strážce cesty, koření sv.Petra, německá káva, hanička

Droga: kořen (*Radix cichorii*), nať (*Herba cichorii*), méně často květ (*Flos cichorii*), list (*Folium cichorii*)

Kořen sbíráme nejčastěji na podzim, ideálně v září a říjnu, méně často na jaře. Kořen důkladně a rychle opláchneme, rozřežeme a usušíme ve stínu, ideální je ovšem sušení uměle, teplota nesmí překročit 50°C. Nať se sbírá těsně před rozkvetem byliny přibližně ke konci jara. Květ sklízíme velmi opatrně ihned po roz-

květu rostliny, nejlépe v červenci a v dopoledních hodinách. Květ sušením bledne. Ukladujeme v dobře uzavřených nádobách. Kořen bývá lehce napadnutelný hmyzem.

Původ: Prvotní zmínky se objevily již v Antickém Egyptě. Zmiňoval ji ve svých spisech Plinius, který ji přikládal moc oblíbenosti a snadněji dosáhnout svých cílů. Do Evropy byla zavlečena mnichy, kteří ji pěstovali pro mírnění jaterních potíží, při zimnici a gastritidách. Hojně se rozšířila díky zemědělství. Od konce 17.století se začíná využívat kořenu čekanky jako tzv. kávoviny - náhražky kávy za mnohem dražší kávu. Cikorka byla vždy využívaná při kávových krizích, světových válkách, kdy káva byla nedostatkovým zbožím.

Výskyt: Roste u cest, příkopů, náspech. Na slunných stráních, loukách. Má raději sušší místa bohatá na dusík. Rozšířená je v Evropě, severní Africe, západní Asii. Díky kolonizaci byla dovezena na Nový Zéland, Ameriky, Austrálii, kde vzplaněla.

Botanika: Vytrvalá bylina dorůstající 50-120cm. Kořen větvenovitý, mléčný, rovný vrůstá kolmo k povrchu. V prvním roce vytváří růžici listů. V druhém roce vyrůstá lodyha hranatá přímá, větvenatá. Listy přízemní jsou kracovitě peřenoklanné. Lodyžní listy jsou kopinaté a chobotnatě zubaté, spodina je přilehlá. Vyšší listy

jsou menší a přecházejí v listeny z jejichž paždí vyrůstá květní úbor průměrné velikosti 4cm podepřený dvouřadým zákrovem. Květy jsou jazykovité, Barva světle modrá zřídka bílá až narůžovělá. Plod je vejčitá nažka žluté až černé barvy, lemovaná štětkami.

Obsahové látky: kořen obsahuje značné množství inulinu až 20%, třísloviny, pryskyřice, cholin, glykosid intybin, slizy, minerální látky, terpenové hořčiny. Listy mají podobné účinné látky, jako kořen.

Použití: Interně se používá kořen jako amarum, cholagogum, stomachikum. Kořen i nať podporuje látkovou výměnu, zlepšuje práci srdce, má antiflogistické působení v trávicím traktu. Podpora při zácpě. Snižuje plasmatické koncentrace glukózy. Sirup z čekanky má nízký glykemický index.

Zevně: formou obkladu na zanícené klouby. Používá se při ekzémech a kožních vyrážkách. Štáva z kořene čekanky vetřená do vlasové pokožky stimuluje růst vlasů. Nálev z květů je vhodný pro výplach očí při zánětu spojivek.

Kontraindikace: Lze podávat dlouhodobě, nemá žádné nežádoucí účinky. Lze užívat samostatně i ve směsích. Pouze u známé přecitlivělosti na čekanku se jejímu užití vyhnout.

Monika Mikešková
farmaceutická asistentka

29. KONGRES NEMOCNIČNÍ FARMACIE – HRADEC KRÁLOVÉ 7. – 9. 11. 2025

Blok farmaceutických asistentů na 29. Kongresu nemocniční farmacie byl tradičně organizován Českou komorou farmaceutických asistentů z.s. pod vedením Martiny Šopíkové. Účast farmaceutických asistentů byla skutečně mimořádná – kongresu se zúčastnilo přes 150 farmaceutických asistentů, což nás nesmírně těší. Pro příští rok jsme si proto stanovili ambiciózní metu přivítat 200 účastníků!

Blok farmaceutických asistentů, který probíhal v čase 10:30–12:00, nabídl pestrou škálu odborných témat i praktických ukázek. Ačkoli nás tentokrát potrápily menší technické potíže, celý tým i publikum zachovalo klid a humor, dobrá nálada nás tedy neopustila.

Velké poděkování patří všem aktivním farmaceutickým asistentkám za jejich účast, pečlivou přípravu a ochotu sdílet zkušenosti z praxe. Každá z prezentací přinesla nové podněty a inspiraci pro každodenní práci v nemocničních lékárnách, jsou to:

Lenka Wieweghová – Základní zásady tejpování, Bc. Olga Klepáčková – Od bolesti k úlevě, farmaceutická podpora při neurologických obtížích, Jaroslava Řihánková – Cytostatika: Práce na oddělení ředění cytostatik ve FN Brno, Šárka Borovcová, DiS. – Oddělení labochemikálií v nemocniční lékárně.

Samozřejmě nechyběla přednáška o Činnosti České komory farmaceutických asistentů, kterou odpřednášela sama předsedkyně ČKFA. Zvláštní uznání si zaslouží také Klára Bendová, která získala ocenění poroty za své posterové sdělení. Její práce zaujala nejen odbornou úroveň, ale i praktickým přínosem a svěžím zpracováním tématu. Gratulujeme!

V rámci kongresu se uskutečnilo také setkání skupiny vedoucích farmaceutických asistentů, které se zaměřilo na problematiku zařazení zaměstnanců do tříd rizika, a rovněž se sešla pracovní skupina pro oblast zdravotnických prostředků, jež diskutovala

aktuální vývoj a legislativní změny v této dynamicky se rozvíjející oblasti. Obě setkání potvrdila, že sdílení zkušeností a koordinovaný přístup jsou klíčem k efektivnímu prosazování profesních zájmů a dalšímu rozvoji oboru.

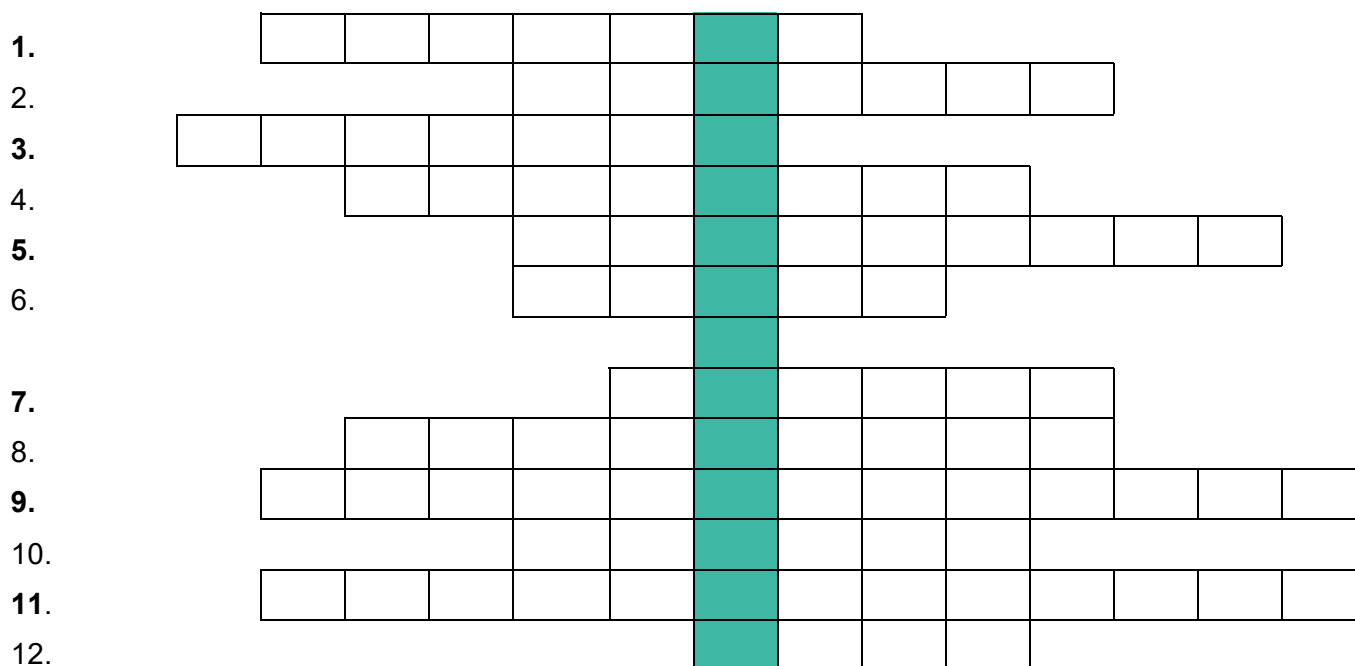
Kongres nemocniční farmacie znovu ukázal, že farmaceutičtí asistenti jsou nedílnou součástí zdravotnického systému. Jejich odbornost, pečlivost a týmová spolupráce jsou základem bezpečné a kvalitní péče o pacienta.

Děkujeme všem, kteří se na letošním kongresu aktivně podíleli – přednášejícím, účastníkům, organizátorům i partnerům. Těší nás, že se naše komunita rozrůstá, a věříme, že jubilejní 30. ročník Kongresu nemocniční farmacie překoná nejen letošní rekord, ale i naše očekávání.

Těšíme se na shledanou ve Vítovicích 20. -22. 11. v roce 2026!

Martina Šopíková
předsedkyně ČKFA

KŘÍŽOVKA

OTÁZKY

1. **V jakém městě se konalo setkání vedoucích farmaceutických asistentů v roce 2025?**
2. Tuky přináší tělu nejvíce
3. **Lat. plod**
4. Bílkoviny tvoří hlavní materiál buněk a tkání
5. **Hlavní obsahová látka ostropestřce mariánského**
6. Produkci čeho zvyšuje galaktogogum?
7. **V jakém měsíci proběhl meeting EAPT?**
8. Na dubnové konferenci přednášela na téma „Komunikace v lékárně“ - Simona
9. **Do jaké čeledi se řadí ostropestřec mariánský?**
10. Jaké kolo probíhalo v soutěži IPLP 5.5.2025 v Hradci Králové?
11. **Název kondiční chůze se speciálními holemi**
12. Zkratka Evropské asociace farmaceutických techniků

**3 z vás, kteří tajenku vyluští, odměníme dárky ČKFA.
Své odpovědi posílejte na info@ckfa.cz**

Nápovědu k jednotlivým otázkám najdete v červnovém vydání Zpravodaje!

Thi Hien Trang Nguyenová
členka předsednictva ČKFA

ZDRAV–EDU 2025 V BRNĚ

Letos jsem se zúčastnila třetího ročníku konference ZDRAV–EDU a odjížděla jsem s hlavou plnou nápadů i otázek. Bylo inspirující sledovat, kolik lidí napříč zdravotnickými profesemi se aktivně zajímá o vzdělávání nejen o to, co učíme, ale hlavně jak a proč. Zazněla spousta silných myšlenek, konkrétních příkladů z praxe i názorů, které se nebály otevřeně pojmenovat problémy, o nichž se často mluví jen mezi řádky.

Ve dnech 20.–21. října 2025 se v Univerzitním kampusu Masarykovy univerzity v Brně konal už třetí ročník ZDRAV–EDU – konference, která si za krátkou dobu vybudovala pověst jedné z nejdůležitějších platform pro sdílení zkušeností ve vzdělávání zdravotnických pracovníků.

Zahájení patřilo ministru zdravotnictví Vlastimilu Válkovi, který zdůraznil, že bez systematické podpory vzdělávání napříč profesemi nebude možné zajistit udržitelné zdravotnictví. Na něj navázala Alice Strnadová, Hlavní sestra ČR, s důrazem na sjednocování přístupů ve vzdělávání nelékařských profesí.

Úvodní část doplnili mimo jiné Irena Maříková (IPVZ a NCO NZO), rektor MU Martin Bareš, děkan LF MU Martin Repko, Andrea Pokorná a Martina Šochmanová.

První blok se zaměřil na personální stabilizaci a strategii vzdělávání do budoucna. Ministr Válek mluvil o tom, že nové kroky se opírají o exaktní data a predikce ÚZISu, které pomáhají identifikovat obory nejvíce ohrožené nedostatkem pracovníků. Cílem je nasměrovat podporu právě tam, kde je nejvíc potřeba, ať už v nemocnicích, komunitní péči nebo vzdělávacích institucích. Irena Maříková připomněla,

že ZDRAV–EDU není jen teoretická platforma řada podnětů z předchozích ročníků se už skutečně dostala do praxe. A to je přesně to, co dává celé akci smysl.

Ladislav Dušek (ÚZIS) upozornil, že i přes rostoucí počet studentů naráží české zdravotnictví na problém stárnutí populace. Zdůraznil proto potřebu dlouhodobých investic do vzdělávání a také do komunitní a domácí péče, bez které se do budoucna neobejdeme. Odpoledne prvního dne mě zaujala prezentace PharmDr. Haislerové, která se věnovala vzdělávání farmaceutů. Bylo skvělé, že se tohle téma

na konferenci objevilo, farmaceuti i farmaceutičtí asistenti jsou důležitou součástí zdravotnického týmu. Škoda ale, že nezaznělo nic konkrétního o změnách nebo modernizaci vzdělávání farmaceutických asistentů. Právě tady by bylo skvělé otevřít diskusi o praktických dovednostech, kompetencích a nových formách výuky. Další blok se věnoval tranzici absolventů do praxe, téma, které se dotýká všech zdravotnických oborů. Andrea Pokorná připomněla, že ne lékaři tvoří přibližně polovinu celosvětové pracovní síly ve zdravotnictví, ale kvůli vysoké fluktuaci je klíčové zaměřit se na bezpečné a podpůrné prostředí jak ve vzdělávání, tak při nástupu do praxe.

Druhý den se nesl ve znamení digitalizace a nových technologií. Představily se projekty Národního centra elektronického zdravotnictví i nový Systém Administra-

ce, který bude spuštěn do ostrého provozu už od 1. ledna 2026. Oceňuji, že se do vývoje mohou aktivně zapojit i odborníci z praxe, právě to může digitalizaci posunout správným směrem.

V závěru vystoupila hlavní hygienička ČR Barbora Macková, která sdílela aktuální informace z oblasti ochrany veřejného zdraví a představila inspirativní projekty využívající virtuální realitu a telemedicínu. Velmi zajímavé byly konkrétní příklady z FN Plzeň, Nemocnice Havířov, ZZS Libereckého kraje i IKEM.

Konference přilákala stovky účastníků z celé republiky od studentů a pedagogů přes mnohé kategorie ne lékařských pracovníků, lékaře až po zástupce nemocnic a ministerstva.

Bylo skvělé cítit, že vzdělávání ve zdravotnictví spojuje lidi napříč profesemi, generacemi i institucemi.

ZDRAV-EDU pro mě znamenal dva dny plné inspirace, otevřenosti a chuti něco měnit. A i když jsme ne vždy slyšeli konkrétní odpovědi, je fajn, že o důležitých tématech začínáme mluvit napříč obory. Protože jen společně dokážeme posunout vzdělávání a s ním i celé zdravotnictví o kus dál.

Renata Šmardová
místopředsedkyně ČKFA

SOUTĚŽ V INDIVIDUÁLNÍ PŘÍPRAVĚ LÉČIV 2025: MLADÍ FARMACEUTIČTÍ ASISTENTI PŘEDVEDLI SVÉ UMĚNÍ

Na vyšší odborné škole zdravotnické v Hradci Králové se uskutečnil 3. ročník odborné soutěže v individuální přípravě léčiv určené studentům 3. ročníků vyšších odborných škol oboru farmaceutický asistent. Tato akce, která se postupně stává krásnou tradicí, si i letos kladla za cíl podpořit praktické dovednosti budoucích farmaceutických asistentů, umožnit školám vzájemné setkání a sdílení zkušeností a současně ukázat, jak důležitá a odborně náročná je příprava léčiv v lékárenské praxi.

Slavnostní zahájení a organizace

Soutěžící přivítala zástupkyně školy Mgr. Jana Heřmanová, která vyjádřila radost z uspořádání odborné aktivity tohoto typu.

Organizace celé akce se ujala PharmDr. Julie Zubrová, PhD., která zajistila plynulý průběh soutěže i odborné podmínky pro přípravu jednotlivých léčivých přípravků.

Hodnotící porota

Odborná porota zhodnotila soutěžní práce s vysokou profesionalitou a důrazem na preciznost technologického postupu i výsledné zpracování přípravků. V letošním ročníku do poroty zasedly:

Ing. Lenka Cákoci
PharmDr. Ilona Protivínská
Mgr. Lucie Víchová

Porotkyně ocenily nejen technické provedení, ale také přístup k úkolům soutěžících, jejich znalosti a schopnost pracovat samostatně i pod časovým tlakem.

Podpora partnerů

Soutěž by se nemohla konat bez podpory partnerů,

patří poděkování celé odborné komunity.

Hlavním partnerem byla společnost **Fagron** zastoupená **Mgr. Lindou Šafaříkovou**, která akci podpořila finančně i odborně.

Partnerem byla rovněž společnost **Grada**, jež věnovala ceny v podobě odborné literatury.

Výsledky soutěže

V konkurenci studentů z celé republiky se nejlépe umístili:

1. místo – Denisa Púpalová (Praha)

2. místo – Aneta Šidlová (Ostrava)

3. místo – Eda Škrobáků (Brno)

Všem soutěžícím gratulujeme k výborným výkonům. Vítězům patří obzvlášť velké uznání za mimořádně kvalitně odvedenou práci.

Soutěž opět potvrdila, že individuální příprava léčiv má mezi mladými farmaceutickými asistenty své pevné místo, a že praktické dovednosti jsou pilířem jejich budoucí profese. Poděkování patří organizátorům, porotě, partnerům i všem studentům,

kteří do soutěže vložili své nadšení a úsilí.

Těšíme se na další ročník, tentokrát v Praze, na společná setkání, která podporují odbornost i sounáležitost našeho oboru.

Martina Šopíková
předsedkyně ČKFA

Vydavatel: Česká komora farmaceutických asistentů, z.s.

Redakce si vyhrazuje právo na běžnou redakční úpravu textů včetně jejich krácení. Příspěvky nejsou honorovány. Publikování nebo šíření jakéhokoliv materiálu z časopisu bez předchozího písemného souhlasu vydavatele je zakázáno.

Zpravodaj je interní komunikační médium České komory farmaceutických asistentů.

KONTAKT

Martina Šopíková

předsedkyně

email: sopikova@ckfa.cz

telefon: +420 777 223 143

Partneři

Hlavní partner

Česká komora farmaceutických
asistentů, z.s.

Na Folimance 2155/15,
Praha 2 - Vinohrady, 120 00